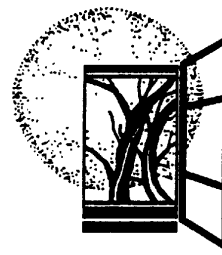

2 / 2000

CZ - IALE

Bulletin

ZPRAVODAJ ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO KRAJINNOU EKOLOGII REGIONÁLNÍ ORGANIZACE IALE ČESKÉ REPUBLIKY

(Czech Regional Organization of the International Association for Landscape Ecology; CZ-IALE)

Představujeme pracoviště působící v oboru krajinná ekologie

Dnes to bude:

Ústav ekologie krajiny Akademie věd České republiky

Ústav ekologie krajiny AV ČR (ÚEK AV ČR) je multidisciplinární ústav základního výzkumu, který je orientován na základní a aplikovaný výzkum krajiny a jejích biotických a abiotických složek. Krajina je studována jako dynamický systém za použití různých přístupů a vědních disciplín. Výzkum je prováděn ve třech základních úrovních, které mohou být rozlišeny na základě velikosti studovaných objektů, tj. - atomy až buňky - buňky až populace - populace až krajina.

Badatelská činnost ústavu je v současné době zaměřena především na řešení následujících okruhů otázek:

- Problematika biologicky aktivních a cizorodých látek, toxických mikroelementů a buněk
- Globální změny prostředí a jejich vliv na lesní ekosystémy. Hodnocení narušení struktury a funkcí krajiny na základě modelových stresových zátěží.
- Biodiversita a diversita krajiny
- Ekologicky šetrné hospodaření v kulturní krajině

Ústav ekologie krajiny se sídlem v Českých Budějovicích byl zřízen v roce 1998. Historie současného ústavu je však mnohem starší. Již v roce 1962 byl založen Ústav pro tvorbu a ochranu krajiny ČSAV s výrazně přírodovědným zaměřením, jehož základním posláním bylo propracovat teoreticky i prakticky otázky ochrany krajiny z ekologických hledisek. Za dva roky po vzniku tohoto ústavu byl založen v rámci Československé akademie věd Kabinet teorie architektury a tvorby životního prostředí, který položil základy urbanistického a společenskovo-vedního

přístupu k otázkám životního prostředí a ekologie městské i rurální krajiny. Spojením těchto dvou pracovišť vznikl v roce 1971 Ústav krajinné ekologie ČSAV. V osmdesátých letech se těžiště tohoto ústavu přestěhovalo z Prahy do Českých Budějovic a stalo se součástí nově vzniklého Jihočeského biologického centra. V devadesátých letech prošel ústav značnou reorganizací, některá pracoviště se oddělila v samostatné ústavy, jiná pracoviště či ústavy se naopak staly jeho součástí.

V roce 1998 byl Ústav krajinné ekologie zrušen a byl založen nový ústav, jehož název byl pozměněn na Ústav ekologie krajiny AV ČR. Takto nově vzniklý současný ústav je rozdělen do tří vědeckých sektorů:

Sektor experimentální ekologie

se zabývá výzkumem fyziologických procesů (fotosyntéza, respirace, transpirace, tvorba a alokace biomasy) ve vztahu k růstu a vitalitě lesních stromů a jejich ovlivnění různými faktory životního prostředí, jako jsou např. globální klimatické změny (skleníkový efekt, ozonová díra), zvýšená sluneční radiace, změny teplot, vodní režim, znečištění ovzduší a lesní hospodářství. V sektoru pracuje jedna laboratoř s několika pracovními týmy:

- Laboratoř ekologické fyziologie lesních dřevin
- Centrum výzkumu účinků globálních klimatických změn na fotosyntézu

Sektor chemie životního prostředí

Vědecká aktivita tohoto interdisciplinárního sektoru je zaměřena na vývoj metod pro detekci, stanovení, izolaci, odstraňování a modifikaci biologicky aktivních látek, xenobiotik a buněk. Získané výsledky jsou mimo jiné využity při studiu osudu vybraných xenobiotik a pathogenních mikroorganismů ve složkách životního prostředí. Sektor je rozdělen na dvě laboratoře:

- Laboratoř biochemie a mikrobiologie
- Laboratoř analytické chemie

Sektor krajinné ekologie

je interdisciplinární sektor zaměřený na studium krajiny jako ekosystému, který je založen na interakci fyzikálních, biologických a sociálních systémů. V rámci sektoru jsou studovány funkce krajiny, struktury krajiny a její změny v různém krajinném měřítku. Uvnitř sektoru pracují následující týmy:

- Kabinet antropoekologie
- Laboratoř dálkového průzkumu Země a GIS
- Pracovní skupina bioindikací
- Laboratoř ekologie lesa

V současné době je ústav rozmístěn na třech pracovištích: v Českých Budějovicích, kde je zároveň hlavní sídlo ústavu, v Brně a dále pak na nově vznikajícím pracovišti v Nových Hradech. Součástí ústavu jsou i dvě terénní stanice. A to experimentální pracoviště Bílý Kříž v Beskydech a stanice Albrechtec na Šumavě.

O jednotlivých řešených projektech, publikační aktivitě pracovníků a zahraniční spolupráci se dozvíte více z internetové stránky ústavu, kterou najdete na adrese: <http://www.uek.cas.cz/>

Adresa ústavu: ÚEK AV ČR
Na Sádkách 7
370 05 České Budějovice

pracoviště Brno: Poříčí 3b
603 00 Brno

Michael Bartoš

Informace o jednání hlavního výboru CZ-IALE

Výbor se sešel v r. 2000 dvakrát: **21.9. v Praze** - přítomni Bartoš, Braniš, Kovář, Lipský, Votýpka (omluveni Buček, Hynek, Míchal, Trnka) a
24.11. v Brně - přítomni Bartoš, Kovář, Lipský, Trnka, Votýpka (omluveni Braniš, Buček, Hynek, Míchal)

- 21.9.** – projednání a schválení nových přihlášek k členství v CZ-IALE a následně podepsání členských průkazů (předseda, tajemník)
- diskuse o bodech obsažených ve výzvě Pan-evropského fóra při IALE (B.Elbersenová) k národním zástupcům IALE pro evropské setkání v Roskilde (Dánsko), které naváže na konferenci IALE: každý člen výboru byl požádán, aby dodal informace ohledně všech typů monitorování na území ČR a jakékoli podněty související s agendou jednání Fóra
 - diskuse o potenciálních nabídkách, jimiž by mohla CZ-IALE přispět k aktivitám na národní úrovni (expertízy pro MŽP ČR ap.) jako profesní sdružení s širokým odborným zázemím
 - jednání o náplni připravovaného 2. čísla Bulletinu IALE s předpokládanou uzávěrkou říjen/listopad
 - rámcová diskuse o činnosti na r. 2001 ve spojení s plánovaným odborným seminářem a plenárním shromážděním v 1. čtvrtletí 2001.
- 24.11.** - schválení nově přihlášených členů CZ-IALE
- informace P. Kováře o (a) jednání Pan-evropského fóra v dánském Roskilde 17.10.
(b) průběhu a obsahu IALE konference tamtéž 18.-21.10.
 - příprava jednodenního odborného semináře spojeného s plenárním shromážděním v Českých Budějovicích (garant M.Bartoš)
 - příprava Bulletinu č. 2 (garant Z.Lipský)
 - aktuální záležitosti (Evropská úmluva o krajině, servis pro MŽP, možnosti publikační činnosti a krajinně-ekologické aktivity).

M. Bartoš a P. Kovář

Roskilde, městečko u Kodaně, v jehož kostelním dómu leží pohřbeni dánští králové a královny, má nebývalou "krajinně-ekologickou" tradici - už potřetí v historii Mezinárodní asociace pro ekologii krajiny (IALE) tu uspořádali setkání aktérů tohoto oboru, ve dnech 18.-21. října. Na rozdíl od předchozích dvou konferencí nebyl místem konání satelitní univerzitní kampus, umístěný několik km od historického centra, ale "diskusním úlem" se tentokrát stalo perfektně pro tyto účely vybavené kongresové centrum. Hlavním pořadatelem nemohl být nikdo jiný než Jesper Brandt, dnes profesor a ředitel Centra pro výzkum krajiny na Roskildské univerzitě, jinak dlouholetý editor Bulletinu IALE a v současnosti předsedající vloni založenému IALE-Councilu (tedy radě složené z národních zástupců regionálních organizací IALE; její role je podobná jako role parlamentu proti exekutivě, tj. výkonnému výboru IALE). Čechy by mohlo potěšit, že dánské setkání indikovalo určitou kontinuitu, návaznost a inspiraci ve vztahu k naší pražské konferenci IALE v r. 1998, mj. i v tom, že hlavní opory Brandtova organizačního týmu, mladí manželé Barbel a Günther Tressovi "se dali dohromady" právě při pražské poster-session a vděčně na Prahu vzpomínají. Všichni tři výše jmenovaní jsou editory konferenční publikace, jež nese stejný titul jako ústřední námět celého setkání: Multifunctional Landscapes: Interdisciplinary Approaches to Landscape Research and Management.

Výraznou ambicí konference - jak název napovídá - byl konceptuální posun v nazírání na obydlenu krajinu: od "mozaik a regionů" R.T.T.Formana (viz jeho známá kniha z r. 1995) k "multifunkcionalitě" krajin, kterou si v evropském teritoriu čím dál víc vynucuje hustota osídlení, postupující urbanizace a zprůmyslnění zemědělství. Potřeba vícefunkčního využívání krajinného prostoru zatím evokuje víc otázek než odpovědí a určitě bude soustem pro řadu diskusních fór nejen z hlediska nově generovaných krajinných typů (opuštěná kulturní území, okrajové okrsky velkých sídelních oblastí kryjících se většinou s povodími, velkoplošné imisní holiny lesních krajin apod.). Problematika je o to významnější, že se v rámci rozšiřující se EU prosazuje důraz na (participativní) demokracii - zde v rozhodování o budoucnosti krajin.

V intencích hlavního tématu zaznívaly vyžádané lekce určené plenárnímu shromáždění (např. Marc Antrop hovořil o vícefunkčnosti v kontextu urbanizace, Kevin Parris o stejném problému ve venkovské zemědělské krajině, Zev Naveh o vícefunkčních biosférických krajinách a budoucnosti komplexního lidského ekosystému).

Kolem stovky příspěvků zaznělo v rámci deseti paralelních sekcí s okruhy: Krajiny v teorii, Funkce zemědělsko/venkovské krajiny, Funkce urbáních/rekreačních krajin, Krajiny jako místo pro zkušenost, percepci a identifikaci, Krajiny na pomezí kontinuity a změny, Studium krajin, Diversita a heterogenita krajin, Hodnocení krajin, Politika plánování u vícefunkčních krajin, Řízení vícefunkčních krajin. Samozřejmě doplněno plakátovými sděleními.

Mimořádný důraz byl kladen na diskusní dílny, a to v šesti tématech, jejichž cílem bylo vypracování Doporučení v každém z nich, jež mají směřovat k osvětě jak evropské veřejnosti, tak badatelské komunity i rozhodovacích institucí. Šlo o následující: Krajina - od vize k definici, Monitorování vícefunkčních terestrických

krajin, Biodiversita versus krajinná diversita ve vícefunkčních krajinách, Komplexita krajinného managementu, Hodnoty a hodnocení vícefunkčních krajin, Ekologické aspekty vícefunkčních krajin v historické perspektivě. Styl práce, byť hektické, byl vzorově efektivní - od předložení základního návrhu v každé, spontánně vzniklé skupině, přes oddělené diskuse v malých skupinkách ústící v konkrétní úpravy, až po závěrečnou, opět hromadnou diskusi, při níž se formulace operativně zanášely prostřednictvím počítačové projekce. Precizované definitivní verze mají být do konce kalendářního roku zaslány účastníkům a doufejme, že jejich překlad budeme moci uveřejnit v příštím čísle našeho Bulletinu.

Ze zemí střední a východní Evropy se fyzicky zúčastnili zástupci Polska, Estonska, Lotyšska, České a Slovenské republiky (Laco Miklós, tentokrát zároveň v roli slovenského ministra životního prostředí, měl při svém krátkém pobytu vyhrazeno v programu čestné místo). Konference měla velký ohlas, který v atmosféře přelomu tisíciletí vyjádřily nejvýznačnější osoby v oboru. Jako publikační výstup z ní by mělo vyjít zvláštní recenzované číslo časopisu Landscape and urban planning.

Pavel Kovář

2. setkání Pan-evropského fóra pro krajinné monitorování

Jednodenní pracovní setkání tohoto fóra navazovalo na iniciální únorovou schůzku národních zástupců v anglickém Grange-over-Sands, o níž referoval v minulém čísle našeho *Bulletinu* H.Härtel. Tentokrát šlo o volné napojení na dánskou konferenci IALE (datum konání: 17.10.), ale na rozdíl od ní byl jednacím místem univerzitní areál v extravilánu Roskilde. Schůzka měla bilancující i plánovací charakter.

Bob Bunce (z anglického Institute of Terrestrial Ecology) jako koordinující činitel setkání uvedl přehledem iniciativ, které si na minulé schůzce rozdělili dobrovolníci. Zdůraznil praktický vývod pro budoucnost evropského krajinného monitorování: integraci klasifikačního systému EUNIS s předjímaným evropským mapováním krajin, na něž monitoring navazuje. Marc Antrop (z univerzity v belgickém Gentu) referoval o svém úsilí vybudovat databázi **Kdo je kdo v krajinném monitorování** (prozatím jeho dotazník vyplnilo jen málo lidí, proto byl instalován na internetovou síť a národní zástupci byli vyzváni k nabídce členům regionálních organizací – **je možné si jej zkopírovat a zvětšit na A4 formát a takto vyplněný odeslat na jednu z adres na něm uvedených, anebo je možno jej vyplnit přímo na internetu, adresa: <http://geoweb.rug.ac.be/monitoring/monitoring.asp>; žádoucí je učinit to do konce roku**). Švýcar Christian Ginzler informoval o postupu prací na domovské stránce Fóra (je ve stavu zrodu). Bas Pedroli (z nizozemské Altery ve Wageningen) zřehlednil možnosti, kde se ucházet o grantové prostředky (concerted action), koncipované spíše pro organizační stránku projektu monitorování, než na vlastní provoz (tam se předpokládá - nakolik realisticky? - že v rámci podmínek připojení nových států k EU bude požadovaná agenda závislá na výzkumu dotována z finančních toků

přicházejících z Bruselu na vlády resp. pak pověřené vládní instituce). Možnosti jsou: programy COST, FPV, European Science Foundation, EUROPAC a DG-16 (European Spatial Planning), přičemž zapojení zástupců kandidátských zemí pro EU při přípravě návrhů je žádoucí. První z možných termínů podat nějaký návrh jsou březen nebo září 2001. Následovala širší diskuse účastníků o formulacích cílů Fóra, kde krajinný monitoring figuroval v popředí s náležitostí jako je inventura dosavadních dat na národních úrovních, sjednocení metodik atd. Zároveň se ustálilo mínění, že Fórum bude institucionalizovanou platformou pro veškeré aktivity týkající se evropských krajin a jeho činnost bude koordinována řídicím výborem (steering committee). Bob Bunce a David Howard (oba z ITE) podali návrh na ustavující pravidla fungování Fóra (memorandum of understanding). O politickém kontextu práce v evropském měřítku na závěr hovořil Dirk Wascher (z Evropského centra pro ochranu přírody v holandském Tilburgu), který je také editorem na místě nabízené publikace The Face of Europe - Policy Perspectives for European Landscapes, jež obsahuje náčrt hlavních problémů krajin podle regionů a zároveň přehled dosud přijatých úmluv týkajících se krajin. Zdůraznil význam úsilí dostat problematiku krajiny do agendy politiků (v této souvislosti lze připomenout, že rovněž v říjnu byla zveřejněna konečná formulace Úmluvy o krajině, kterou zároveň podepsalo 18 států; v České republice je zatím expertně zkoumána z hlediska legislativních návazností).

Pavel Kovář

Krajina – životní prostředí – regiony

Pod tímto názvem se uskutečnila 1. mezinárodní konference studentů doktorských studijních programů. Tato konference proběhla 16. února 2000 na Přírodovědecké fakultě MU v Brně a jejími organizátory byly Katedra geografie Přírodovědecké fakulty MU, Fyzickogeografická sekce České geografické společnosti a Brněnská skupina CZ IALE.

Prvořadým cílem této konference bylo umožnit studentům - doktorandům z různých vysokých škol, u nás i v zahraničí, vzájemný odborný kontakt, prezentovat výsledky vlastních výzkumů, především z oblasti krajinné ekologie, environmentalistiky a regionálního rozvoje, seznámit se jak s odbornou prací kolegů z jiných vysokých škol, tak i s vědeckou orientací jejich školících pracovišť.

Z konference byl vydán Sborník, který obsahuje 18 příspěvků. Zájemci jej mohou získat v elektronické podobě na adrese herber@porthos.geogr.muni.cz

Vladimír Herber

P O Z V Á N K A

na seminář

„Současné změny ve využívání krajiny v České republice a nové trendy v krajinné ekologii“

Regionální organizace IALE České republiky (IALE - International Association for Landscape Ecology) si Vás dovoluje pozvat na oborový seminář, jehož součástí bude také výroční plenární zasedání členů této organizace. Seminář volně navazuje na pracovní setkání, které se uskutečnilo v únoru 1999 na Přírodovědecké fakultě MU v Brně a neslo název „Česká krajinná ekologie na prahu 21. století“ a na 1. pracovní konferenci CZ-IALE, která se konala v lednu 2000 na Přírodovědecké fakultě UK v Praze pod názvem „Přenos badatelských poznatků do rozhodování o krajině“. Seminář je zároveň pořádán u příležitosti 30 let existence krajinné ekologie v Akademii věd.

Termín konání

1. února 2001 (čtvrtek)

Místo konání

Ústav ekologie krajiny Akademie věd České republiky
Na sádkách 7, České Budějovice

Tematické zaměření jednodenního semináře

Posledních deset let se výrazně promítlo do využití krajiny v České republice a přineslo řadu nových problémů. Zároveň krajinná ekologie jako vědní disciplína přibírá nové metodické postupy, zdokonaluje a kombinuje již zavedené, a snaží se více promlouvat do procedur a mechanismů, jejichž prostřednictvím lze poznatky aplikovat v konkrétním území tak, aby se obyvatelé regionů mohli na procesu podílet. Mnohé napověděla nejnovější setkání krajinných ekologů sdružených v IALE na kongresu ve Snowmass Village, USA (1999) a na konferenci v dánském Roskilde (2000), na něž naváže evropská konference IALE pořádaná společně Švédskem a Estonskem v roce 2001. Předpokládá se, že účastníci semináře budou informovat své kolegy o nových trendech v oboru a o těch výsledcích svých výzkumů, jež dozrály k určitému zobecnění. Očekává se, že téma vyslovené v názvu semináře zaujme jak odborníky, tak i studenty a další zájemce.

Vzhledem k omezeným časovým možnostem se seminář zřejmě zaměří na výběr podstatného z celé šíře problému (případové studie budou spíše dokreslovat obecnější problémy) a po formální stránce bude klást důraz spíše na kratší, informativní příspěvky.

Cílem výročního plenárního zasedání bude bilance činnosti CZ - IALE za první rok její formalizované existence (2000), diskuse a potvrzení námětů na činnost pro rok 2001 členskou základnou a předání základních informací, které se týkají jejího napojení jak na mezinárodní složky IALE, tak na tuzemské instituce, mezi nimiž buduje své místo.

Organizátoři semináře

Hlavní výbor CZ-IALE a

Ústav ekologie krajiny AV ČR

kontaktní osoba:

Michael Bartoš - ÚEK AV ČR České Budějovice, tajemník CZ-IALE

Technické poznámky

Seminář je pouze jednodenní a tím je počet ústně prezentovaných příspěvků limitován. Jednotlivá vystoupení by neměla přesáhnout 15 minut včetně diskuse. Jednacím jazykem bude čeština, případně slovenština. Bude též možnost využít posterů. Předpokládá se, že příspěvky budou publikovány v recenzovaném časopise Univerzity Karlovy. Po obdržení přihlášek sestaví organizátoři program semináře, který bude spolu s ostatními podrobnými informacemi (dopravní spojení, plánek, program aj.) rozeslán přihlášeným ve druhém cirkuláři v polovině ledna 2001.

Přihlášky na seminář

Přihlášky na seminář zasílejte poštou, případně e-mailem, nejpozději do 23. prosince 2000. Přihlášku, případně připomínky či dotazy adresujte na adresu:

Ing. Michael Bartoš, CSc.
Ústav ekologie krajiny AV ČR
Na sádkách 7
370 05 České Budějovice

☎ 038 - 777 5611

máte-li zájem o přihlášku v e-mailové podobě, napište:

michlba@uek.cas.cz

PŘIHLÁŠKA

Mám zájem zúčastnit se semináře:

„Současné změny ve využití krajiny v České republice a nové trendy v
krajinné ekologii“

České Budějovice, 1. února 2001

Jméno a příjmení:

Adresa pracoviště / školy:

Telefon, e - mail:

Přihlašuji referát / poster na téma:

Připravím příspěvek pro publikování (v anglickém jazyce): ano / ne

**Při vlastní prezentaci budu používat: zpětný projektor, diapojektor,
jinou audiovizuální techniku:**

Podpis:

Seminář Obnova liniové zeleně v krajině

Ústav krajinné ekologie AF MZLU v Brně ve spolupráci s Moravským svazem vědeckotechnických společností uspořádal dne 8.6.2000 odborný seminář zacílený na obnovu liniové zeleně v krajině. Hlavním cílem semináře, jehož se zúčastnilo na 60 odborníků z vysokých škol, výzkumných ústavů, pracovišť státní správy a projektových organizací, bylo zaměřeno na krajinnotvorný význam rozptýlené zeleně a naznačení možností jak vrátit její nejčastější formu - liniovou zezeň - do krajiny. Ve sborníku předem vybraných 15 referátů lze nalézt příspěvky z okruhu vědeckého výzkumu, historie a především současné praxe, seznamující s poznatky z navrhování a realizace liniové zeleně, zejména v procesu komplexních pozemkových úprav. Sborník (110 stran, A 4) ve zbývajícím počtu cca 10 výtisků lze objednat na Ústavu krajinné ekologie AF MZLU, Zemědělská 1, 613 00 Brno, resp. na e-mail adrese trnka@mendelu.cz, za cenu 100 Kč.

Pavel Trnka

Koncepce uceleného krajinného plánování

Konferenci tohoto názvu a zaměření uspořádala Česká společnost krajinných inženýrů (ČSKI) ve dnech 19. – 21. června na zahradnické fakultě MZLU v Lednici na Moravě. Jednání konference bylo rozděleno do 4 tematických bloků:

- I. Legislativní problémy krajinného plánování
- II. Koordinace krajinného plánování
- III. Zkušenosti z praxe krajinného plánování
- IV. Financování v oblasti krajinného plánování.

Především v 2. bloku bylo prezentováno a diskutováno několik zajímavých referátů, které si kladly za cíl zmapovat a definovat rozsah krajinného plánování a jeho vztah ke krajinné ekologii (Alena Salašová: Koncepcia krajinného plánovania; Václav Petříček: Krajinná ekologie versus krajinné inženýrství; Petr Kučera: Krajinné plánování v roce jedna). Součástí konference byla úvodní půldenní exkurze k rakouským sousedům s cílem prezentovat hospodaření a praktické utváření krajiny podporované dotacemi Evropské Unie a závěrečná exkurze po jedinečném Lednicko-valtickém areálu, který je skvělou ukázkou velkorysých a přitom vzácně citlivých úprav krajiny, jež vedly k mimořádnému zvýšení jejích estetických i ekologických hodnot. Musíme ovšem mít na paměti, že se nejedná o běžný typ venkovské krajiny s převládající produkční funkcí. Úspěšná lednická konference by měla najít v dalších letech své pokračování a do jejího programu by se podle mého názoru měli více prosadit krajinní ekologové z naší vědecké společnosti a akademických pracovišť. Je totiž nesporné, a na konferenci to několikrát bylo zdůrazněno, že právě krajinná ekologie je teoretickým vědním základem pro krajinné plánování.

Zdeněk Lipský

12. symposium o problémech krajinně ekologického výzkumu

V tradici mezinárodních symposií organizovaných v tříletém intervalu na Slovensku pokračovalo letošní již dvanácté, které proběhlo ve dnech 8. – 11. listopadu 2000 ve Staré Lesné ve Vysokých Tatrách. Vzhledem k místu konání se hlavním motem symposia stal krajinně ekologický výzkum v chráněných územích, což se odrazilo i v jeho oficiálním názvu („Protected areas and landscape ecological research“). Během tří denního jednání symposia zaznělo na 40 referátů a bylo prezentováno asi 40 posterů. Symposia se zúčastnilo cca 80 vědců z 8 zemí, kromě domácích Slováků byla daleko nejpočetnější a nejviditelnější skupina více než 20 účastníků z Polska. Z České republiky nás bylo 5. Referáty a postery slovenských a polských účastníků skutečně z velké části respektovaly zaměření symposia a prezentovaly výsledky výzkumů na slovenské i polské straně Tatranského národního parku. Do tohoto prostředí je v 90. letech orientována řada výzkumných projektů Ústavu krajinné ekologie SAV zaměřených na sledování biotických i geodynamických procesů ve vysokohorském prostředí, hodnocení rizik, zranitelnosti a únosnosti krajiny Vysokých Tater. Kromě toho ale zazněly i referáty z jiných tematických oblastí reprezentujících široké zaměření současné krajinné ekologie. Na symposiu byl iniciován vznik slovenské regionální organizace IALE (slovenská krajinná ekologie vlastně stála u zrodu celé IALE v roce 1982 na symposiu v Piešťanech zásluhou Prof. Milana Ružičky). Ze slovenské strany je rovněž značný zájem o výměnu informací, zkušeností a všestranné kontakty s naší regionální organizací IALE. Byla dohodnuta výměna našeho *Bulletinu CZ – IALE* a podstatně rozsáhlejšího *Bulletinu Slovenské ekologické společnosti*. V kuloárních rozpravách padl také návrh na pravidelný cyklus konferencí pořádaných v Polsku, na Slovensku a v České republice (v každé zemi vždy po 3 letech). Vzhledem k nabitě termínové listině, mj. evropská konference IALE v roce 2001, se ale pravidelné pořádání mezinárodních konferencí v ČR nezdá reálné. Nelze totiž nevidět, že i tradiční polské a slovenské konference pořádané v tříletých intervalech a zaštitěné význačnými osobnostmi světové krajinné ekologie mají v posledních letech problémy s reprezentativní zahraniční účastí. K nesporným kladům těchto konferencí patří naopak přátelská neformální atmosféra s množstvím zajímavých rozhovorů bez jazykových bariér.

12. symposium o problémech krajinně ekologického výzkumu proběhlo v příjemném prostředí hotelu Academia, kongresového centra Slovenské akademie věd pod kulisou převážně zamlžených, ve vzácných chvílích však nádherně ozářených zasněžených štítů Vysokých Tater. V sobotu 11. listopadu se konala závěrečná exkurze po přírodních i kulturně historických zajímavostech regionu Spiše. Zlatým hřebem se stala návštěva Spišského hradu, kdy v pozdním odpolední po celodenní mlze se až z ochozu nejvyšší věže otevřel nádherný kruhový pohled na panorama sluncem prozářených slovenských hor, které se zvedaly z inverzní nízké oblačnosti vyplňující Hornádskou kotlinu.

Zdeněk Lipský

Setkání pracovní skupiny IALE „Landscape System Analysis in Environmental Management“

V rámci 12. krajinně ekologického symposia ve Staré Lesné proběhlo také krátké jednání této pracovní skupiny vedené prof. Richlingem z Polska. Bylo konstatováno, že bez finanční podpory společných projektů je velmi obtížné zajistit aktivní činnost pracovní skupiny. Vzhledem k nečinnosti řady koordinátorů jednotlivých témat bylo rozhodnuto zredukovat dosavadní počet 7 tematických podskupin na tři následující:

- 1. Landscape development and evolution from an historical perspective and its relevance to understanding of current conditions**
(koordinátor Dr. Zdeněk Lipský, e-mail: lipsky@kostelec.czu.cz)
- 2. The significance of ideas of landscape stability, integrity and health**
(koordinátor Dr. Jerzy Solon, e-mail: J.SOLON@TWARDA.PAN.PL)
- 3. Landscape synthesis in environmental planning and management**
(koordinátor Doc.Dr. Mária Kozová, e-mail: kozova@fns.uniba.sk)

Činnost pracovní skupiny i tematických podskupin je otevřená všem zájemcům bez jakýchkoliv formalit a organizačních povinností. Těžiště práce by mělo spočívat ve výměně informací, pořádání workshopů a konferencí a publikaci monografií či tematicky zaměřených sborníků. Zasluhou vedoucího pracovní skupiny prof. Richlinga a předchozího vedoucího (v letech 1993-96) prof. Mosse z Kanady byly dosud vydány 4 kolektivní publikace:

1. „*Landscape Research and its Applications in Environmental Management*“, A. Richling, E. Malinowska, J. Lechnio (eds), Faculty of Geography and Regional Studies Warsaw University and Polish Association for Landscape Ecology, Warsaw 1994, presenting the effects of the conference under the same title.
2. „*Landscape Transformation in Europe – Practical and Theoretical Aspects*“, A. Richling, J. Lechnio, E. Malinowska (eds), Polish Association for Landscape Ecology, Faculty of Geography and Regional Studies Warsaw University, Warsaw 1998, comprises proceedings of the 1996 seminar.
3. „*Landscape Synthesis – Concepts and Applications*“, M.R. Moss, R.J. Milne (eds), Faculty of Environmental Sciences, University of Guelph, Canada, Faculty of Geography and Regional Studies, University of Warsaw, Poland, 1999, published in Canada, presents the papers read during the conference inaugurating the activity of the Working Group, held in Bratislava in 1991.
4. „*Landscape Ecology – Theory and Applications for Practical Purposes*“, A. Richling, J. Lechnio, E. Malinowska (eds), Pułtusk School of Humanities, International Association for Landscape Ecology, Polish Association for Landscape Ecology, Warsaw 2000, offers the proceedings of the Pułtusk conference 1999.

Dvě posledně uvedené publikace (viz také Nové knihy) zde byly vlastně poprvé představeny odborné veřejnosti. Zájemci je na vyžádání mohou obdržet od prof. A. Richlinga (polský sborník bezplatně, kanadský za symbolickou cenu 5 USD).

Zdeněk Lipský

Bibliografie publikací o změnách v krajině – výzva ke spolupráci

Na minulé regionální konferenci IALE v polském Pułtusku v říjnu 1999 jsem byl pověřen (v rámci pracovní skupiny IALE vedené prof. Richlingem - viz výše) zpracováním výběrové bibliografie prací věnovaných změnám v kulturní krajině. Protože se jedná o téma velmi široké, bylo specifikováno, že se má týkat především aktuálních a historických změn v kulturní krajině, jejím využíváním a struktuře působených činností člověka. Výzva k zaslání vlastních bibliografických údajů k této problematice byla zveřejněna v *Bulletinu IALE* č. 1/2000. První verze bibliografie, které je výsledkem odezvy členstva IALE na tuto výzvu, byla prezentována na jednání pracovní skupiny IALE „Landscape System Analysis in Environmental Management“ v rámci 12. krajinně ekologického symposia ve Staré Lesné. Obsahuje zatím 174 titulů od 91 autorů z celého světa. Zájemci ji mohou získat v elektronické formě na mé e-mailové adrese (lipsky@kostelec.czu.cz). Protože bibliografie je v elektronické formě průběžně stále doplňována, vyzývám i všechny naše autory, aby mi zaslali bibliografické údaje svých publikací a mohli tak být zařazeni do uvedené mezinárodní bibliografie. Tituly publikované v českém jazyce prosím přeložit do angličtiny, v originálním znění jsou uváděny tituly publikované v anglickém, francouzském, německém a španělském jazyku.

Zdeněk Lipský

Nové knihy a sborníky ve zkratce

Martin Gojda, 2000: Archeologie krajiny. Vývoj archetypů kulturní krajiny. Praha, Academia, 238 s. ISBN 80-200-0780-6 (cena 350,- Kč)

Zdeněk Lipský, 2000: Sledování změn v kulturní krajině. Vyd. ČZU Praha v Lesnické práci, s.r.o., 71 s., příl. Doplnující učební text k výuce krajinné ekologie, k dostání na pracovišti autora (Ústav aplikované ekologie LF ČZU, 281 63 Kostelec n.Č.l.) ISBN 80-213-0643-2 (cena 70,- Kč)

Vojtěch Hrouda (ed.), 2000: Žďárské vrchy v čase a prostoru. Příroda a její ochrana v kontextu vývoje a širších územních vztahů. Sborník příspěvků z konference ke 30. výročí CHKO Žďárské vrchy konané 19. – 20. října 2000 ve Skalském Dvoře, v omezeném počtu lze ještě získat na Správě CHKO Žďárské vrchy, Hutařova 1, 591 01 Žďár nad Sázavou.

Koncepce uceleného krajinného plánování. Sborník ze stejnojmenné konference konané na zahradnické fakultě MZLU v Lednici na Moravě 19. – 21. června 2000, pro Českou společnost krajinných inženýrů vydal Dům techniky Brno, s.r.o.; v elektronické verzi k dispozici na adrese: dtbrno@iol.cz

Richling, A., Lechnio, J., Malinowska, E. (eds.), 2000: Landscape Ecology – Theory and Applications for Practical Purposes. Vyd. Pultusk School of Humanities, IALE a PAEK (polská regionální organizace IALE), Warsaw, 344 s. Sborník 34 příspěvků z mezinárodní konference IALE v Pultusku v roce 1999, volné výtisky lze obdržet od prof. Richlinga (e-mail: gzk01@wgsr.uw.edu.pl)

Pietrzak, M., 1998: Syntezy krajobrazowe. Tuto knihu publikovanou jako autorovu habilitační práci jsme představili již v minulém čísle *Bulletinu*, nyní doplňujeme, že zájemci ji mohou bezplatně získat přímo od autora (e-mail: pietrzak@tir.awf.poznan.pl)

Milan Ružička, 2000: Krajinoekologické plánovanie – LANDEP I. (Systémový přístup v krajinnej ekológii). Vydalo Združenie Biosféra, Nitra, 120 s. ISBN 80-968030-2-6. K dostání na adrese: Združenie Biosféra, Akademická 2, 949 01 Nitra
(cena 160,- Sk).

KALENDÁŘ AKCÍ

- Krajinotvorné programy. Modelové území povodí Litavky. Druhý pracovní seminář. Okresní úřad Příbram, 7. prosince 2000 od 9⁰⁰ hodin.
- Současné změny ve využívání krajiny v České republice a nové trendy v krajinné ekologii. Oborový seminář a výroční zasedání CZ-IALE. České Budějovice, 1. února 2001 (bližší informace, pozvánka a přihláška uvnitř *Bulletinu*)
- Tvář naší země. Konference v krajině konaná z podnětu a pod záštitou prezidenta republiky Václava Havla. Praha – Průhonice, 21.-23. února 2001 (e-mail: archkom@login.cz; cka@cka.cz)
- 3rd International Conference on Ecosystems and Sustainable Development ECOSUD 2001, Alicante (Spain), June 6-8, 2001 (e-mail: shanley@wessex.ac.uk.; www.wessex.ac.uk)
- Development of European Landscapes. IALE European Conference. Stockholm (Sweden), 30 June – 2 July 2001, Tartu (Estonia), 3-6 July 2001 (e-mail: iale@geo.ut.ee; [http://www.geo.ut.ee/IALE 2001](http://www.geo.ut.ee/IALE%2001))
- Global Change Open Science Conference. Amsterdam (The Netherlands), July 10 – 13, 2001 (<http://www.scicont.igbp.kva.se>)
- Nature and Society in Regional Context. 4th Moravian Geographical Conference CONGEO 01, Tišnov, 10.-14. září 2001 (e-mail: vaishar@geonika.cz; <http://www.geonika.cz>)
- Seminář NIVA z multidisciplinárního pohledu IV., Brno-Slatina, 10. října 2001 (garant Doc.Dr. Vladimír Řehořek, katedra botaniky PřF MU, Kotlářská 2, 611 37 Brno) (v minulém *Bulletinu* bylo nedopatřením uveřejněno datum 10. října 2000)

Bulletin CZ-IALE, Zpravodaj České společnosti pro krajinnou ekologii (Regionální organizace IALE České republiky). Vydává CZ-IALE pro interní potřebu svých členů.
Redakce: CZ-IALE, Benátská 2, 128 01 Praha 2. Odpovědný redaktor: Zdeněk Lipský,
e-mail: lipsky@kostelec.czu.cz

Hlavnímu výboru CZ-IALE, Benátská 2, 128 01 Praha 2

P Ř I H L Á Š K A

Přihlašuji se za člena Regionální organizace IALE (Mezinárodní asociace pro ekologii krajiny) ČR, dále CZ-IALE.

Zavazuji se plnit členské povinnosti a pomáhat při uskutečňování cílů organizace (viz Stanovy CZ-IALE).

Příjmení a jméno, titul (získaný v oboru:)

Nejvyšší ukončené vzdělání Datum narození

Bydliště (PSC)

Adresa pracoviště

(Uved'te adresu, na kterou budou zasílány materiály.)

.....

Specializace (zájmové zaměření) – více možností se připouští

.....

V dne

.....
podpis žadatele

Doporučuji přijetí žadatele za řádného člena/člena studenta CZ-IALE.

..... čitelné podpisy dvou řádných členů
CZ-IALE

Přihláška byla projednána na schůzi hlavního výboru CZ-IALE dne

Změna statutu členství dotyčného člena na byla projednána na schůzi hlavního výboru CZ-IALE dne